

פ ר ט י - כ ל
ישיבה נז/שכ"ז של הממשלה
ב' בתמוז תשכ"ז - 10.7.67

נכחו: ל. אשכול - יו"ר, א. אבן, י. אלון, ז. ארן, מ. בגין, י. בורג, מ.
בנטוב, י. ברזילי, ח. גבתי, י. גלילי, מ. דיין, ז. ורהפטיג, מ. כרמל,
י. ספיר, פ. ספיר, ח.מ. שפירא, י.ש. שפירא, ז. שרף, א. ששון.

נעדרו השרים: י. ישעיהו, מ. קול (בחו"ל).

י. עוזאי - מזכירת הממשלה

סדר היום:

- .622 רכישת אגרות מלווה בטחון
- .623 החלטת עצרת או"ם בעניין ירושלים
- .624 המגעים עם הוואתיקן בעניין המקומות הקדושים
- .625 ארמון הנציב
- .626 תוקפו של הסכם שביתת-הנשק עם לבנון
- .627 סקירה
- .628 הרכב ועדת השרים לעניני הסברה בחו"ל בתקופת החירום
- .629 הודעות שרים על מדיניות הממשלה
- .630 אישור הצעת חוק לתיקון דיני מסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס), תשכ"ז-1967
- .631 אישור הצעת חוק לתיקון פקודת סדרי השלטון והמשפט (מס. 12), תשכ"ז-1967
- .632 הצעת חוק מס הכנסה (הצהרות מתוקנות), תשכ"ז-1967
- .633 אישור אמנה בין מדינת ישראל לממשלת ממלכת נורבגיה בדבר מניעת מסי כפל והתחמקות ממס בתשלום מסים על הכנסה והון

622. רכישת אגרות מילווה בטחון

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני פותח את הישיבה.

נתחיל בדבר קטן, מוצע כי שרי הממשלה ירכשו איגרות מילווה בטחון, בסכום השווה למשכורת חודש ברוטו, והסכום ינוכה מהמשכורת בחמישה שיעורים שווים, החל ממשכורת יולי.

שר האוצר פ. ספיר:

גם מעובדי המדינה ביקשנו לשלם תמורת האיגרות בחמישה תשלומים, ואני חושב שמן הראוי שגם חברי הממשלה יעשו כן.

מ ח ל י ט י ם : כי חברי הממשלה ירכשו איגרות מילווה בטחון, תשכ"ז-1967, בסכום השווה למשכורת חודש ברוטו. הסכום ינוכה מהמשכורת ב-5 שיעורים שווים, החל מחודש יולי ש"ז.

623. החלטת עצרת או"ם בעניין ירושלים

ראש הממשלה ל. אשכול:

אנחנו צריכים לסכם היום בנושאים שהועלו בדיון

אתמול.

שר החוץ א. אבן:

יש לי הצעה לגבי סעיף שקשור לנושא ירושלים. אנחנו משיבים היום לאיגרת המזכיר הכללי, אליה הוא צירף את נוסח ההחלטה שקיבלה העצרת לפי יוזמת פקיסטאן. כפי שהסברתי לממשלה אתמול, באתי בדברים עם כמה גורמים לאטיניים ואחרים, כדי שיראו בתשובה מפורטת שלנו אישור סופי למהלך הזה. השר בגין הציע שהממשלה תאשר את ההחלטה.

נדמה לי שליד השולחן הזה קשה להיכנס לפירוט, על כן אני מציע שתהיה ועדת-ניסוח שתעבור על טיוטת התשובה למזכ"ל, שאני הכנתי, ונסכם יחד. ואני מציע ועדה של השרים: בגין, גלילי, ורהפטיג, י.ש. שפירא ואנכי.

שר השיכון מ. בנטוב:

אני מציע לצרף את השר ברזילי.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אתה מציע את השר ברזילי, וברזילי מציע אותך.

שר החוץ א. אבן:

הוועדה הזאת תתבקש לשבת מייד לאחר ישיבת

הממשלה.

מ ח ל י ט י ם : כי ועדת שרים תייעץ לשר החוץ בניסוח איגרת ישראל למזכיר הכללי של האו"ם, בתשובה להחלטת עצרת או"ם שלא להכיר בתוקפם של הצעדים שנקטה ישראל לאיחוד ירושלים.

הרכב הוועדה: שר החוץ - יו"ר, והשרים: מ. בגין, י. ברזילי, י. גלילי, ז. ורהפטיג, י.ש. שפירא.

624. המגעים עם הוואתיקן בעניין המקומות הקדושים

שר החוץ א. אבן:

אולי אמשיך בסקירה קצרה בקשר לירושלים, בעניין

המקומות הקדושים.

בעקבות השיחה והדברים שמסר שגרירנו ברומא אתמול, נפגשתי עם נציגו של האפיפיור, מונסיניור פליצ'י, המבקר בארץ. אנחנו חיים בעידן מיוחד ומתרגלים לכל מיני נסים. לי קשה להתרגל ולהסתגל לדברים שהוא אמר לי. הוא אמר לי שאפשר להגיע להסדר עם הוואתיקן, על יסוד הסכמה עם ממשלת ישראל, אם תסכים מדינת ישראל להעניק למקומות הקדושים מעמד אקסטרה-טריטוריאלי, כמעמדן של נציגויות זרות. הוא אמר שהאפיפיור היה מעדיף משטר בינלאומי, אם הדבר היה ניתן, אבל הוא הגיע למסקנה שהדבר לא ניתן. אלא אם הוא ישמע ממני דבר אחר, הוא יניח שזה המצב.

על כן, אם אוכל לומר בשלב זה בזהירות, שממשלת ישראל מוכנה לנהל משא-ומתן על יסוד המושג הזה של הענקת מעמד אקסטרה-טריטוריאלי לכל מקום קדוש...

שר העבודה י. אלון:

מדובר על המקומות הקדושים בירושלים ובתברון, או

ברחבי הארץ?

שר החוץ א. אבן:

הוא אמר ירושלים. אני חקתי אותו מה זה 'מקומות קדושים'? והוא אמר: על פי הרשימה שהגישה ממשלת המנדט ב-1948. ברשימה זו ישנם שמונה מקומות קדושים.

השר מ. בגין:

נוצרים או בכלל?

שר החוץ א. אבן:

נוצרים, כי לגבי מקומות קדושים בכלל, יש רשימות

יותר מקיפות.

הוא אמר שהוא קיבל סמכות לבוא לברר, לגשש, הוא אינו מוסמך לחתום אתנו כאן, אבל הוא יודע - והוא שקל כל מילה כגרגיר זהב - שאילו היתה ישראל אומרת שהיא מוכנה להגיע לידי הסדר כזה, האב-הקדוש היה מתייחס באהדה ובחיוב לפתרון הזה. הוא הציע ואישר לנו שירצה לדעת אם עצם הקונצפציה הזאת מעניינת אותנו.

דיברנו קצת על המושג הזה 'אקסטרה-טריטוריאלי'. קודם כל הוא אמר שאת המילה 'בינאום' צריך למחוק. הוא אמר שהמילה 'אינטרנציונליזישן', זו מילה שקשה מאוד לבטא. אמרתי: אם זה קשה לבטא, אולי תבין מדוע היה קשה להוציא זאת לפועל. אמרתי שאני מציע שנדבר על אוניברסליות, והוא אמר: "אוניברסליות - איזו מילה יפה." מאז המילה "בינאום" - 'אינטרנציונליזישן' ירדה מהפרק והוא מציע שנדבר על אינטרס דתי אוניברסלי.

כיצד התפתח הדבר? אני שאלתי אותו: כאשר מדברים על האינטרס הדתי האוניברסלי, האם האו"ם נכנס לדבר זה? הוא ביטל את האו"ם כעפרא דארעא, ואמר שהרעיון של אוניברסליות איננו זהה עם רעיון האו"ם. הוא רמז שפעם האו"ם היה מושג אחר. היה רוב מוחלט למדינות קתוליות. אם מצרפים את הנציגים הלאטיניים ונציגי מערב-אירופה, זה הגיע ל-27 מתוך 52 מייסדי האו"ם המקוריים. עכשיו האו"ם שורץ כל מיני אתאיסטים ועובדי כוכבים ואלילים. המושג הבינלאומי והאוניברסלי יכול לבוא לידי ביטוי בקשר עם המוסדות הדתיים.

נדמה לי שאנחנו צריכים להגיע לידי מסקנה של

הסכמה עקרונית לדבר זה.

שר הסעד י. בורג:

מה המשמעות?

המשמעות ברורה, אקסטר-טריטוריאלי פירוש מעמד של נציגות דיפלומטית. בעיית הנציגות קיימת בארץ ריבונית, אולם במסגרת הריבונות, המדינה מסכימה להעניק חסינות וזכויות שלמעשה מפקיעות את הבנין ההוא מתחולת החוק. כפי שהשגריר האמריקני עושה בתוך בנינו מה שעולה על לבו, כך יהיה במקומות הקדושים. אני מניח שאם יהיה שם רצח, אי אפשר יהיה לדון אותם.

שר התחבורה מ. כרמל:

הייתי רוצה לדעת מה הם שמונה המקומות הקדושים.

שר החוץ א. אבן:

ישנה רשימה.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

אני רוצה להעיר הערות ספורות, כדי להבהיר כמה דברים, כי נציגו של האפיפיור, פליצ'י, צריך להיות היום אצלי, ואינני רוצה שתהיה אי-התאמה בדברים. אני שמח שעניין הבינאום ירד מהפרק, ובמיוחד אני שמח על כך, כי כאשר אמרתי זאת בפעם הראשונה, שר החוץ הסתייג.

אני חושב שאל לנו לנגוע במקומות שהם מחוץ לעיר העתיקה. אינני רואה שום הצדקה וצורך שנתחיל לדבר עכשיו בעצרת על מקום פלוני ואלמוני. (השר מ. בגין: ובית-לחם?) - אם מדברים על מקומות שבמשך תשע-עשרה שנה היו במדינת ישראל, בפיקוחנו, הרי זה כאילו הודינו שעד עכשיו לא שמרו עליהם טוב, האם אין בזה משום עלבון למדינת ישראל?

שמונה מקומות קדושים הוזכרו ב-1948, אבל היה סטטוס-קוו ב-53-1852, ושם דובר רק על ארבעה מקומות. זהו סטטוס-קוו המפורסם שעליו לחמו כל הזמן. אני מוכן לבדוק את החומר, כי אני חושב שמדובר בעיקר באותם ארבעה מקומות.

אני חושב שבכל זאת צריך לברר מה זה 'אקסטרה-טריטוריאלי'. (רה"מ ל. אשכול: לדעתי מזה צריך להתחיל).

לי נדמה שהפורמולה להבטיח את הסטטוס-קוו שהיה להם בימי התורכים, זאת חשבו להשיג ב-1852, הפורמולה הזאת היא יותר טובה. אז לחמו לקבל את הסטטוס-קוו הזה. הסטטוס היה פריבילגיה, אבל לא היה מושג של 'אקסטרה-טריטוריאלי'. אני חושב שצריך לרמוז שמוכנים לשיחות, אבל לא צריך לגמור, צריך להתחיל לדבר על סטטוס-קוו.

שר החוץ א. אבן:

הוא לא מבקש הסכם עכשיו, אבל הוא רוצה לדעת אם יוכל לומר שישאל מוכנה להגיע לכל מיני דברים במסגרת של הסדר, על פי המושג של 'אקסטרה-טריטוריאלי', ולנהל שיחות בירור.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

אני רוצה להכניס את המילה 'סטטוס-קוו', כדי שתהיה בהירה. סטטוס-קוו היה אצלם דבר מקודש. היה סטטוס-קוו לגבי כמה מקומות בעיר-העתיקה, ובין הכנסיות בין לבין עצמן. אם נוכל להבטיח שהסטטוס-קוו הזה יישמר לגבי אותם המקומות לפי ההסכם של 1852-1853, זה בשבילם דבר גדול, ובשבילנו זו לא מעמסה גדולה.

אני חושב שאנחנו צריכים לדאוג לכך שהוא יראה את החורבן שגרמו הירדנים למקומות הקדושים של היהודים. כמה זמן נחזיק אותן באותם המחנות הצבאיים שהם בנו? ואולי הגיע הזמן לפרק אותן ולהעבירן.

ראש הממשלה ל. אשכול:

זה לא נוגע לנושא. לא נדון בזה אגב אורחא.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

נניח שנקבל את המושג של סטטוס
אקסטרה-טריטוריאלי, זה צריך לחול על קודשי המוסלמים? הייתי רוצה לדעת על מה
מדובר, מה הם שמונה המקומות הקדושים הנוצריים, כמה מקומות קדושים מוסלמים
ישנם, ואיפה הם?

שר החוץ א. אבן:

אצלנו יש רק אחד.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

יותר, מערת-המכפלה בחברון, ובירושלים הר-הבית
ומסגד "אל-אקצא". יש להם קברים ומסגדים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

היתה מחשבה להזמין הנה את רובינסון, שנחשב
אצלנו למומחה גדול לעניינים הבינלאומיים והאקסטרה-טריטוריאליים, או אולי נתקשר
איתו בחוץ-לארץ, ונברר איתו נקודות אלו.

שר המשטרה א. ששון:

האם האפיפיור מוכן להביא יפוי-כוח שהוא מדבר
בשם יתר הכתות הנוצריות, לא רק הקתולית?

מה פירוש המושג 'אקסטרה-טריטוריאלי'? היו לנו
יחסים עם רוסיה והשגרירות שלה היתה אקסטרה-טריטוריאלית. משנפסקו היחסים אין
יותר זכויות אקסטרה-טריטוריאליות. כאשר אנחנו מדברים על המקומות הקדושים, האם
זה כולל את נצרת, את הר-תבור? ניתן להם לוואתיקן זכויות אקסטרה-טריטוריאליות
במקומות אחרים שהם בתוך ישראל והיו כל הזמן ברשותנו? נעניק להם זכויות חדשות?

השר י. ספיר:

אם אני מבין נכון, המושג 'אקסטרה-טריטוריאלי' חל על הבניין עצמו ועל שטח קטן שהוא צמוד אליו, ולא יותר. הצד השני להסכם כזה איננו מדינה, אפילו לא הוואתיקן, אלא הנציג המוסמך של אותה דת. אתמול שמעתי שהאפיפיור מדבר גם בשם דתות אחרות. אם מדובר רק על ירושלים, האם יש להם מקום מסוג זה בירושלים הקודמת, באותו חלק שהיה עד ה-5 ביוני בתוך ישראל?

שר החוץ א. אבן:

רק מקום אחד, הסנאקולום.

השר י. ספיר:

אם יש ירושלים אחת, צריך להביא בחשבון אותו מקום שנחשב לקדוש. האם אין סיכון שבין המקומות הקדושים יכללו מוסדות שאינם מסוג זה?

שר החוץ א. אבן:

מקומות קדושים, זה מושג מוגדר, לא מושג כללי.

השר י. ספיר:

שאלה לשר החוץ: הסדר הזה שיהיה גם על דעת הכתות הנוצריות האחרות, איך הוא עלול להשפיע על המדינות הקתוליות? האם יש לזה קשר ישיר או רק בעקיפין? האם עצם העובדה שהאפיפיור בא לידי הסכם עם ממשלת ישראל יכולה להשפיע על מדינות קתוליות?

השר מ. בגין:

יש לקדם כמובן בברכה את ההודעה הרשמית של הוואתיקן, אבל גם ביחס לסמנטיקה של אקסטרה-טריטוריאלי, אני מציע לנהוג בזהירות. הרצל דיבר בשעתו על אקסטרה-טריטוריאליות של המקומות הקדושים, אבל בימיו בחלק הזה ששלטה הפורטה היו מקומות רבים אקסטרה-טריטוריאליים, והיו גם פריבילגיות לנתינים זרים. בינתיים התקופה נשתנתה, והביטוי 'אקסטרה-טריטוריאלי' עכשיו יש בו סכנה מסויימת. ראשית, אין לדעת מה תכלול הרשימה מלבד שמונה המקומות, שעדיין לא ברור לנו מה הם. אפשר להוסיף כהנה וכהנה, עוד כנסיה ועוד

מקום מסויים. הארץ היא קטנה מאוד, ואנחנו עלולים להימצא מוקפים מקומות אקסטרה-טריטוריאליים שאליהם אסור לשוטט או לאיש צבא ישראלי להיכנס, וגם לא לאזרח עברי, לאו-דווקא במקרה של רצח. זה מצב לא כל כך נוח, ולכן אני מציע להיזהר במושג הזה.

אני לא הייתי מציע לדחות את היד המושטת של הוואתיקן, אבל יש להסביר את סכנת התקדים. שר החינוך רמז על זה. נניח שאנחנו מעניקים סטטוס אקסטרה-טריטוריאלי למקומות קתוליים, תהיה טענה ביחס למקומות מוסלמים.

אז נהיה במצב בו אנחנו בעצמנו סוגרים בפנינו כל אפשרות של עלייה אל הר הבית. אם נצטרך להכיר בזכויות אקסטרה-טריטוריאליים של כל הסביבה מסביב למסגד, לא בגלל איסור הרבנים...

שר הפנים מ.ח. שפירא:

על פי הדין זה בסדר גמור.

השר מ. בגין:

אני רוצה שזה יהיה על פי הדין שלך ולא על פי הדין של המופתי או תחת לחץ.

הייתי מציע, אדוני ראש הממשלה, שאנחנו נאמר לבקשת הוואתיקן, שאנחנו מוכנים לנהל משא-ומתן, לבדוק הענקת זכויות של חסינות למקומות הקדושים ולהתרחק מהביטוי 'אקסטרה-טריטוריאלי'. התוצאה של אקסטרה-טריטוריאליות היא באמת חסינות, כמו של נציגות דיפלומטית, אבל מה תהיה החסינות של המקומות האלה, על כך נצטרך להתייעץ עם המומחים לחוק בינלאומי, מומחים למשפט בינלאומי, ולבדוק תקדימים. ניוועץ יחד, אבל הביטוי צריך להיות, שנהיה מוכנים לשאת ולתת ולברר עם מומחים למשפט בינלאומי הענקת סמכויות למקומות הקדושים. לא דרוש לנו המושג הזה של 'אקסטרה-טריטוריאלי', הוא עלול ליצור כל מיני אי הבנות. אפשר להסביר אולי גם את העניין של מקומות מקודשים למוסלמים, כמו הר הבית.

שר השיכון מ. בנטוב:

אני מבין שבשלב זה אנחנו נושאים בסיסמה, שתהיה איזו שהיא הגדרה די כללית במקום בינאום, ושנוכל לומר לוואתיקן כי אנחנו מוכנים ללכת לקראתם. אני לא כל כך מזדעזע מהמושג 'אקסטרה-טריטוריאליות', אבל בהגבלות מסויימות. אני חושב שצריך להגיד: (א) אקסטרה-טריטוריאליות במובן של חסינות דיפלומטית לבניינים, לא לאנשים; (ב) בגבולות הסטטוס-קוו בין העדות השונות מבפנים לא נותנים חסינות, כי אנחנו יודעים שהיו מכות, ושוטרים היו באים להפריד ביניהם; (ג) בגבולות של הסדרים מוסכמים לביקור תיירים. אינני רוצה שיהיה דבר כזה שהם יגידו: אנחנו סוגרים את המקום ואף אחד אינו יכול להיכנס; אלא שיהיה הסדר על פיו תיירים יוכלו לבקר, כיוון שאלה אתרים לתיירים. אני חושב שאפשר יהיה להוסיף מגבלות אלו לשם הבהרת המושג אקסטרה-טריטוריאלי. (רה"מ ל. אשכול: אתה לא מגביל, אתה מרחיב). אם למשל, יכול לקרות שיבואו מיליון תיירים קתוליים, אז אתה מרחיב לחסינות כזאת שאינך יודע מה זה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני חושב שאנחנו יכולים לסיים בסעיף זה. הפרנציפ מובן. לא קיים יותר עניין הבינאום ועוד מושגים זרים כאלה; אנחנו רוצים ללמוד את העניין, מה הזכויות ומה התקדימים; צריך לדעת אם מדובר רק על המקומות החדשים שנוספו לרגל איחוד ירושלים, או גם על מקומות שהיו בשטח ישראל; מה יהיה דין דתות אחרות ומקומות קדושים אחרים. יכול להיות שירצו שנכיר בעשרות מקומות כאלה בכל הארץ, אז בכל פינה יהיה מקום אקסטרה-טריטוריאלי.

אפשר להגיד שאנחנו שמחים לקיום השיחות, נלמד את העניין. אני יודע שרובינסון נחשב למומחה בינלאומי בעניינים אלה וכדאי להתייעץ אתו.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אני צריך לומר שבצעם הפנייה הזאת של האפיפיור על ידי שליחים, והעובדה שהגענו לידי כך שהוא פונה אלינו ומחפש דרך, זה מעורר שמחה. אינני רוצה לזלזל בזה, וכולנו צריכים לראות בזה הישג גדול ביותר, כאשר הוא בעצמו מבטל את ענין הבינאום ומציע את עניין האקסטרה-טריטוריאליות.

לדעתי, אנחנו צריכים להגיד לו שאנו מוכנים לברר גם את העניין הזה של האקסטרה-טריטוריאליות, כי זה דורש בדיקה. זאת אומרת שיש לנו רצון ללכת לקראת התביעות שלו. לא הייתי בא לדבר על הסטטוס-קוו על פי מה

שהיה בימי התורכים. הייתי רוצה שאנו נהיה יותר נוחים להם מאשר אותו המשטר התורכי. אם נוכל למצוא שפה משותפת בעניין זה, לא הייתי רוצה לעמוד על קוצו של יוד. נדע שבמדינתנו יש מקומות מסויימים להם יוענקו זכויות מיוחדות. אני חושב שאנחנו צריכים ברצון, ולא מתוך זה שכופים עלינו, לתת להם את האפשרות לקבל מה שמגיע להם. הדבר הראשון שצריך לקבוע הוא, כמה מקומות קדושים יש להם. אני שומע שמדברים על ארבעים מקומות קדושים. (השר מ. בנטוב: זה כולל את המקומות הקדושים של היהודים).

שר החוץ א. אבן:

הוא אמר שהכוונה לפי הרשימה שהגישה ממשלת-המנדט

בשנת 1947.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

צריך לבדוק רשימה זו ולצמצמה עד כמה שאפשר. אולי צריך להעניק חסינות זו למקומות קדושים ממדרגה מסויימת.

אני גם לא הייתי מיעץ - ודאי עוד נדון על זה - להבדיל בין מה שהיה קודם במדינת ישראל, למשל נצרת, ובין מה שיש בעיר העתיקה. לא הייתי רוצה לתת להם הרגשה שלגבי מה שהיה קודם במדינת ישראל אין להם כל זכויות. יש להם זכויות, ואני אינני יודע מה הזכויות שלנו בנצרת. (השר ז. ורהפטיג: זה חלק מהמדינה). - גם כך זה חלק מהמדינה, אבל נותנים זכות מיוחדת שם, ולא מוציאים זאת ממסגרת המדינה.

העיקר הוא העניינים הדתיים שלהם. בקבר הקדוש יש להם זכויות אלו ואלו, והוא הדין למקום שהנוצרי נמצא בבית לחם או במקום אחר.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

ועוד עשרים מקומות כאלה, כמו טבחה וכדומה.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

צריך לבדוק עניין זה, ועד כמה שאפשר לצמצם מספר המקומות. אנחנו צריכים להודיע לנציג האפיפיור שאנו מקבלים זאת ברצון ומוכנים יחד אתו לברר את העניין.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

המושג 'אקסטרה-טריטוריאליות', עד כמה שאני מבין אותו, זה לא מושג ערטילאי, זה קשור עם משהו ועם משהו. מוכרח להיות נושא לזכות אקסטרה-טריטוריאליות. ברור שאם השגרירות האמריקנית היתה קודם ברח' הירקון בתל-אביב, ואחר כך עברה למקום אחר, היו לבניין השני אותן הזכויות, כי זה קשור עם משהו. אפשר להגיד שאנו מוכנים לבדוק אפשרויות של זכויות אקסטרה-טריטוריאליות, זה דבר לא מחייב, ואפשר גם להשתמש במושג של --- Diplomatic immunities.

אני מציע לשר החוץ לא להתקשר עם הרשימה של ממשלת המנדט. מבחינה זו מצבנו יותר טוב, כי ממשלת המנדט היתה נוצרית-פרוטסטנטית-אנגליקנית, בעניין זה אין לנו שום אינטרס ושם העדפות. מותר לנו לרמוז שנוכל לפתור תסבוכת זאת, כי מי כמונו סבל מזה, מצד שני אנחנו איננו צד בעניין זה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

למה לנו לרמוז? זה ודאי יגיע לזה.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

לא לזה התכוונתי. ביחס לוואתיקן וביחס לדנומינציות אחרות אנחנו באמת בלתי מעוניינים, אבל בכל זאת הכנסיה מעוניינת. עובדה היא שתומכים בנו נציגים של מדינות קתוליות, ותמיד בהסטוריה של המקומות הקדושים, דברים של ענייני דיומא היו מעורבים בזה. בכל מקום שיש כנסיה אורתודוקסית, היא שונאת את מדינת ישראל, אם זה 'הדב הגדול' של ברית-המועצות, ואם זה ביוון, שהם נגדנו כל הזמן, במשך כל השנים, ואם זה מאקאריוס. זאת רצוי להביא לידי ביטוי. גם הקופטים מעניינים אותנו כמו השלג דאשתקד, וכן הכנסיה הארמנית, שהיא הכנסיה הסובייטית. זאת צריך להביא בחשבון, ולכן יותר טוב לדבר עם הוואתיקן. אני אומר זאת כלפי פנים, כי אלה דברים שאנחנו צריכים לדעת. אבל כלפי חוץ צריך לומר כמובן שאנחנו צריכים לדבר גם עם הדתות האחרות.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

השאלה היא בכל זאת: כמה מקומות כאלה יש.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

יש לי כאן הרשימה.

שר החוץ א. אבן:

אני מניח שזה לא 1000 מקומות.

ראש הממשלה ל. אשכול:

זה גם לא חשוב ברגע זה. כולנו הסכמנו שהשיחות כפי שהן, פותחות פתח למנוע חששות וסכנות, כי עוד מאז ימי הרצל ידענו שיש אפיפיור עלינו, כי ארץ ישראל היא קדושה. אנחנו שמענו את הדברים של נציג האפיפיור וזה עושה רושם שהעניין איננו בסכנה, וזאת רשמנו לפנינו. לי נראה הדבר הזה של חסינות אקסטרה-טריטוריאלית. צריך להוסיף שהעניין טעון התייעצות עם מומחים, ואני מניח שגם שר המשפטים מכיר את העניין.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אני מתנגד שנגיד שנברר את העניינים יחד. אנחנו

נברר לחוד והם יבררו לחוד.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

הבירור יהיה לחוד, אבל אחר כך הדיון יהיה יחד. צריך לבדוק את עניין הדתות בעולם. אני חושב שעל דעת כולם אפשר להגיד, שאיננו נכנסים להבחנות ולמתן פריבילגיות לדת זו או לדת אחרת. צריך להיות ברור שמה שנותנים לדת זו, ודאי נתבקש לתת לדת אחרת. דיה לצרה בשעתה, כאשר האחרים יפנו אלינו. אם זה הדבר, אנחנו יכולים כך לסכם.

השר מ. בגין:

אני ביקשתי שניתן הגדרת המעמד של חסינות, ולא להשתמש במונח 'אקסטרה-טריטוריאלי'. זוהי מילה קשה לביטוי כמו המילה 'אינטרנציונליזישן'.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

אני מציע להכניס בסיכום, לברר גם אפשרות של

סטטוס-קוו.

שר החוץ א. אבן:

ההכרעה המתבקשת הבוקר איננה קשה ואיננה מסובכת. מתבקשת לפי שעה רק ההכרעה על נכונות לברר כיוון מסויים. גם נציג הוואתיקן מדגיש שאינו מוסמך לחתום איתנו, אלא רק להביא לשולחיו בשורה זו, שממשלת ישראל מוכנה לברר כיוון מסויים. הרקע הוא כנראה שיש קרע בוואתיקן, יש זרם מתון ויש זרם נוקשה. יש בית שמאי ויש בית הלל. האיש הזה מייצג את בית הלל, והוא כנראה בכל זאת השיג, לאור מה שקרה, את אוזנו של האפיפיור, והוא רוצה גם להתחזק על ידי על מיני גורמים באלף עיניים. נרמז לי שהאיש שמתלווה אליו הוא איש-שמאי, לכן הוא כל כך הקפיד שנסכים להגיד שהם מבררים ומגששים, זה גם מקל עלינו. הבינותי שכדי ששליחותו תצליח והכיוון הזה ייפתח, רצוי שייאמר לו משהו כאשר הוא יופיע אצל ראש הממשלה מחר בבוקר. יש לומר לו משהו מעין זה:

We should be willing to explore the possibility of an agreement on the basis of grantig extra-territorial immunities to the Holy Places. We are studying the legal and other implications of this concept and would like to explore it together with your representatives.

ואם זה יקל על השר בגין, אני מוכן במקום המושג 'אקסטר-טריטוריאלי' להכניס את המושג ----- Diplomatic immunities, ואפשר לומר: או צורות אחרות של immunities. המפתח זו המילה --- to explore, אנחנו רוצים לברר אפשרויות של הסכם על בסיס מסויים. אנחנו מוגנים פה על ידי הרבה עירפול. אם רוצים שהמילה --- extra-territorial לא תופיע, אני מציע את הנוסח:

We should be willing to explore the possibility of an agreement on the basis of grantig diplomatic immunities to the Holy Places.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אינני יודע למה שר המשפטים רוצה את המושג

--- extra-territorial וגם את המושג immunities?

שר המשפטים י.ש. שפירא:

זה שם תואר למילה -- Immunity -- Granting

.immunity

השר מ. בגין:

אני מציע את הנוסח הבא:

We agree to explore the possibilities of granting immunity and will consult specialists in international law.

בלי להכניס את המילה אקסטר-טריטוריאלי, --- immunity זה מושג ברור מאוד. אני מבקש להכריע בעניין זה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

עוד לא הגיע הזמן להכריע, זו שיחה די מעורפלת. אנחנו מוכנים לבדוק. כאשר נצטרך פעם להחליט - נחליט.

שר המסחר והתעשייה ז. שרף:

רציתי להציע מה שהציע השר בגין, אני רק רוצה להוסיף, שבתוך השיחה הזאת, אני מניח שלא תוגש לו תעודה בכתב, אלא זו תהיה הודעה בעל-פה, אני מציע בהמשך הדברים להגיד שאנחנו צריכים להתייעץ עם מומחים, גם לגבי האפשרות הזאת, זאת אומרת שתהיה הסתייגות-מה לגבי התוספת של אקסטר-טריטוריאלי. צריך להגיד שאנחנו מוכנים לתת --immunity, ובין השאר יבורר דבר זה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

זה לא בדיוק מה שהשר בגין רוצה. נדמה לי שמוקדם ועוד לא צריך להצביע בעניין. נלמד אותו, ניפגש עם האיש ונשוחח.

בהמשך הישיבה:-

השר י. גלילי:

אני בכל אופן מבקש לדעת מה סיכמנו בעניין המשא

ומתן עם הוואתיקן.

שר החוץ א. אבן:

אני מציע תיקון קל. מה שסיכמנו הוא, שנאמר:

We should be willing to explore the possibility of an agreement on the basis of granting extra-territorial immunities to the Holy Places.

בינתיים הגיע אלי הפרוטוקול של שיחתי עם האיש, ומתברר מתוכו שהוא מסתפק בדבר אחר. אני אמרתי מה שאמרתי ופליצ'י השיב שהוא סבור, שבינאום ירושלים העתיקה היה אולי פתרון רצוי ביותר, אבל מאחר שברור לו שאין זו עמדתו, הוא סבור שהענקת סטטוס דיפלומטי למקומות הקדושים יכולה לשמש בסיס למשא-ומתן. הוא הדגיש כי כוונתו ראשית-כל לשמירת הסטטוס-קוו במקומות שבהם הוא חל. כן הוא סבור שהמספר המינימלי של המקומות הקדושים, שעליהם צריך לחול המעמד הדיפלומטי, הוא זה המוזכר במסמך או"ם. לדעתו במשא-ומתן יהיה צורך לדון גם על מקומות קדושים נוספים. למשל, התחנות ב'דרך הייסורים', שאינן מוסדות, אלא נקודות-סימון ליד הרחובות הסמוכים. הוא הדגיש שאיננו מתכוון למקומות-דת או מינזרים רגילים או בתי פולחן. לעומת זאת, הוא סבור שיש לקחת בחשבון, בנוסף למקומות הקדושים, גם את הבניינים הצמודים להם.

ראש הממשלה ל. אשכול:

ה'ויה דולורוסה' מובילה לאיזה מקום?

שר המשפטים י.ש. שפירא:

לקבר הקדוש.

ראש הממשלה ל. אשכול:

שם יש עוד בתים.

שר החוץ א. אבן:

לאור זה יכולים לא להכניס את המילה
אקסטר-טריטוריאלי, ולומר: granting diplomatic immunities ואז אין צורך בכלל
בפסקה השנייה. אני לא חושב שזה לפרסום.

מ ח ל י ט י ם : (א) להמשיך במגעים עם נציגי הוואתיקן במגמה
להגיע להסכם על מתן חסינות למקומות
הקדושים.

ראש הממשלה יודיע לנציגו של האפיפיור,
מונסיניור אנג'לו פליצ'י, את עמדתה של
ישראל כדלהלן:

"We should be willing to explore the
possibility of an agreement on the
basis of granting diplomatic immunities
to the Holy Places."

יוסבר לנציגו של האפיפיור כי ישראל רואה
צורך להתייעץ עם מומחים לשם בדיקת
האפשרויות והמשמעות המשפטית של מתן חסינות
כנ"ל.

(ב) הנכונות למגעים כנאמר בסעיף א' דלעיל,
מבוססת על ההנחה כי הוואתיקן לא יעמוד על
הדרישה לביצוע החלטת האו"ם בדבר בינאום
ירושלים.

(ג) יובהר כי כל המקומות הקדושים לכל הכנסיות
הנוצריות, ייהנו ממעמד שווה.

השר מ. בגין:

אני ביקשתי לפתוח את הדיון, והנוסח שהוצא בסדר-היום - דיון בהחזרת גנרל א. בול לארמון-הנציב ותנאי החזרתו - איננו מקרי, השתמשתי בו לאור ההצעה שהשמיע באחת הישיבות הקודמות ראש הממשלה. ראש הממשלה אמר כך: 'אנחנו נסכים לא להחזיר את הארמון לבול או למפקחיו, אלא להיפך, נדבר על החזרתם אל הארמון.' אני חושב שההבחנה היא חשובה. השאלה היא: האם אנחנו מסכימים שתהיה אנקלאבה אקסטרה-טריטוריאלית של האו"ם, או שאנחנו נחיל את ריבונותנו על מה שהיה פעם --- No man's land, ההבדל הזה הוא מהותי מאוד, ולדעתי הוא בעל חשיבות רבה.

לאחר החלטת הממשלה בישיבה שנתקיימה בבית החייל בתל-אביב, קראתי בינתיים את חילופי המכתבים בין נציגנו הקבוע באו"ם, גדעון רפאל, לבין או-תאנט. קראתי בעיתון שגדעון רפאל הודיע לו כי המדובר עכשיו בפיקוח על הפסקת האש, ולא עוד על הסכמי שביתת-הנשק, שזמנם עבר והם מתו ונקברו - כפי שנאמר כבר פעם לפני עשר שנים - ואילו או-תאנט לא הגיב על פסקה זו. פירוש הדבר, שלמעשה על ידי חילופי מכתבים כאלה כל צד רשאי לפרש מה יהיה תפקידו של בול ועוזריו, כאשר ייכנס או ישוב לארמון.

לדעתי, המצב הזה טומן בחובו סכנות, ומאחר שעדיין לא נתקיים האקט הפיסי של שובו לארמון, אני מבקש שהממשלה תדון בתנאי החזרתו של אוד בול. אנחנו צריכים לדעת בדיוק מה קורה פה, האם הוא חוזר לשם יחד עם מפקחיו. פה היו חילופי מכתבים, וביקשתי ממשרד החוץ את החומר, לאמור, גם את המכתב המקורי של או-תאנט, ושם יש מכתב כזה (ציטטה באנגלית), פה הוא משתמש במושג: exclusive use. אני לא חושב שזו הייתה כוונת הממשלה בקבלת ההחלטה לפני שבוע. אנחנו הצענו שאנחנו נימצא שם נסכים שהוא ייכנס, ופה כתוב: exclusive use.

אני חושב שצריך להוסיף לנהל משא-ומתן. הדבר צריך להיות בהסכמה הדדית ובמפורש על עניין התנאים. כל עוד לא הוסכם הדבר, אני חושב שזו דרישה לגיטימית. אנחנו מסכים לאנקלאבה אקסטריטוריאלית?

כל זה צריך לברר, ולכן ביקשתי שהממשלה תדון

בעניין זה.

שר הבריאות י. ברזילי:

מה הייתה החלטת הממשלה?

שר המשפטים י.ש. שפירא:

קודם כל אני מבקש למסור אינפורמציה. כל השטח שמדובר בו, ומדובר פה לא על השטח שהיה עד עתה, כי אם על הבית או הבית והחצר בלבד. וזה יהיה משורטט על מפה, כל השטח הזה היה רשום עד הבוקר בשם ארמון הנציב העליון של פלשתינה. הבוקר זה יירשם משטח של מדינת ישראל. זה יתוקן כמו גם לגבי שטחים שהם רשומים על שם הנציב העליון, והם נרשמו על שם מינהל מקרקעי ישראל, שטחים ובניינים ציבוריים שונים.

המצב הוא, שלפרוטוקול של העמדת הבניין לרשות האו"ם תהיה מצורפת מפה שתתאר בדיוק מה הבניין ומה השטח שמעמידים לרשות האו"ם. הנוסח של הפרוטוקול כמעט מוכן ואקרא אותו לפניכם (ציטטה באנגלית). כאן מדברים על קומבינציה ביחס לשימוש על ידי האו"ם, כמו בשוויצריה ובארצות הברית למשל.

שר השיכון מ. בנטוב:

הקומבינציה אומרת שזה צריך להיות בלי תשלום?

שר המשפטים י.ש. שפירא:

לא, הוא יכול לבנות לו. פה מדובר על חסינות של

בניינים שהם בשכירות.

שר העבודה י. אלון:

אולי צריך לקבוע דמי שכירות סמליים של דולר

לשנה.

שר החוץ א. אבן:

זה תלוי בתקדימים של האו"ם בארצות אחרות.

שר השיכון מ. בנטוב:

שם זה בשכירות?

שר המשפטים י.ש. שפירא:

כאן לא, זה לפי רשיון. המדובר בשימוש בבית שהוא

שלנו ולא שלו.

השר י. ספיר:

ומוגבל בזמן?

שר המשפטים י.ש. שפירא:

מוגבל בזמן.

השר מ. בגין:

הייתי מציע להגיד: Gives permission במקום: --

.allows

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

אתה אמרת שמכניסים את ארמון-הנציב ברישום של

מינהל מקרקעי ישראל, זה הופך לטריטוריה ישראלית?

שר המשפטים י.ש. שפירא:

זו טריטוריה ישראלית מה-27 ביוני, מאז שקיבלנו

את החוקים בכנסת.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

אפשר להכניס שנותנים לו את זה זמנית?

שר העבודה י. אלון:

עד להודעה חדשה.

שר החוץ א. אבן:

כל דבר עלי אדמות הוא ארעי...

שר המשפטים י. ש. שפירא:

הכל נשקל היטב. אני יכול לכתוב יפה מאוד, שהוא רק אורח נוטה ללון, שאפשר לזרוק, אבל בכל זאת גם אם אורח בא ללון ונשאר יותר זמן, לא זורקים אותו. השאלה מה המינימום שצריך לכתוב כדי שיהיה ברור שהוא 'אורח', בלי לקבוע זמן.

שר העבודה י. אלון:

בלי הגבלה של זמן, זה לאורך ימים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

וצריך לפרט שזה למילוי תפקידים אלה ואלה.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

אם ראובן נותן לשמעון רשיון כזה, ואחר כך אומר לו לצאת, וזה בא בפני בית משפט רגיל, לית מאן דפליג שראובן הוא בעל הבית ושמעון צריך לצאת. בייחוד שזה בשטח ישראלי שחל עליו המשפט הישראלי. מבחינת המשפט הישראלי הוא 'אורח לשבת'.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

אבל הוא הוא נוטה להישאר ולא נוטה ללון. אם אני נותן רשיון למישהו לגור אצלי בבית, אני יכול להוציא אותו בכל רגע, או לתת הודעה מוקדמת סבירה, אם חודשיים או שלושה חודשים.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

האם לא יותר טוב לעשות את ההסכם לא עם המזכיר

הכללי, אלא עם בול?

שר החוץ א. אבן:

בול לא יקרא זאת אפילו, והוא לא יחתום על אף

מיסמך.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

כתוב פה: המזכיר הכללי המיוצג על ידי בול.

שר החוץ א. אבן:

אנחנו לא יכולים להגיד לאו-תאנט את מי הוא ממנה

כנציגו.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

יש הרבה מקרים שבהם עושים הסכם עם המדינה ושר
האוצר חותם בשם המדינה. באותה מידה בול חותם בשם המזכיר-הכללי.

שר המשטרה א. ששון:

אולי רצוי להוסיף: המדינות הערביות השכנות.

שר הבטחון מ. דיין:

בשאלה של ארמון-הנציב כרוכות מספר שאלות, שאני
מציע שנסכם אותן או נאשר, כדי שלא נמצא עצמנו מיטלטלים מדי-פעם-בפעם בקטעי
דברים.

יש שלוש שאלות. שאלה אחת, ששר המשפטים הציג
אותה: הבעלות על השטח והבניין, ובהפרדה מהנושא, התפקיד שבול ממלא בו.

שאלה שנייה, תפקיד אנשי בול; ושאלה שלישית
שקשורה עם הסכמי שביתת הנשק, והיא שאלת הסכם שביתת הנשק עם לבנון. שאלות אלו
קשורות אחת בשניה וקשורות בשאלה של ארמון הנציב. אם אנחנו אומרים שהוא נמצא שם

רק למילוי תפקידים אחרים, צריך לומר בעברית פשוטה: 'אין לנו הסכם שביתת נשק עם לבנון, שאן לא כן הוא. יאמר: 'יש לי צוות של משקיפים כדי לקיים את הסכמי שביתת הנשק. כי הסכם שביתת הנשק קיים.

בנוסף שמציע שר המשפטים, אני מציע לכלול, באותו מקום שבו נאמר שזה למילוי תפקידו כמפקח על הפסקת האש, ולמשך תקופה זו, כדי שיהיה ברור שהוא מוגבל לתפקיד ולמשך הזמן של התפקיד הזה. אז העניין נגמר, כי אחרת אנחנו לא נותנים זאת לבול כשוכר, אלא בול בתוקף התפקיד. מה שאמר שר המשפטים, שאנחנו כבעל הבית תמיד יכולים לדרוש את הוצאתו, הרי ברור שאנחנו אף פעם לא נעשה זאת. לא נגיש תביעה משפטית שיפנה את הבניין, אבל אנחנו צריכים להיות במצב שנאמר, מה שאנחנו הסכמנו יש לו סוף, וסוף זה יגיע כאשר יבוטל תפקידו לפקח על הפסקת האש. צריך להוסיף כאן:

during the time of such operations.

אני רוצה לנגוע בשתי שאלות נוספות. אומר מייד, אינני מאמין שאו-תאנט, בול בוודאי רק יעביר זאת, יבלע בקלות הצעה זו, בה נאמר שזה פרוטוקול חתום על ידי הצדדים, והמשמעות היסודית של זה עומדת בניגוד גמור למה שאו-תאנט רוצה בירושלים, גם בגלל החלטת מועצת הבטחון בעניין ירושלים, שאינה מסכימה לסיפוח, וגם בגלל התביעות שלהם לסטטוס מיוחד של מפקחי האו"ם, ואנחנו נמצאים פה בקונפליקט ישיר, ואולי בשורה של קונפליקטים, שהוא אחד היסודיים שבהם.

אנחנו מוכרחים להיכנס לקונפליקט זה בראיה ברורה. עד כמה שאני מבין, הסטטוס של השטח ישתנה. קודם זה היה שטח שבין הקווים. היו שתי מדינות: האחת ישראל והאחת ירדן, וביניהן יש שטח שלא כפוף לא לזו ולא לזו, וזו כאילו מדינה שלישית. אנחנו עכשיו אומרים שזה שטח מדינת ישראל בתוקף חוק ההכללה. ונקבע שהאו"ם רוצה לשכור את הבניין, אם האו"ם צריך למלא תפקיד בסביבה, אבל רק לצורך זה, ולא כמדינה ריבונית עצמאית. כמו בג'נבה, אם האו"ם צריך שם בניין, שוויצריה תשכיר לו את הבניין, האו"ם לא יבוא במקום שוויצריה, אלא יבוא במקום השוכר.

העניין כאן לא יעבור בקלות, ולכן אני מציע לא לומר דבר לאו-תאנט, ואותו הדבר גם לגבי ההצעה לסדר היום בכנסת, שבעבור זמן לא נרצה לעמוד בזה.

בקשר להסכמי שביתת הנשק, אני מבין שזה קצת לא נוח ואולי פחות נוח לעורר את השאלה של לבנון, אם לא יהיה נוח, אני מציע לא לעורר אותה, אבל צריך לומר: תזכרו שהסכמי שביתת הנשק בטלים וקבורים, ואותו הדבר לגבי לבנון, כי גם היא הכריזה מלחמה. אני מציע לכלול זאת במכתב לאו-תאנט שהובא על ידי שר החוץ, כי אם השאלה תישאל - והיא עלולה להישאל אפילו בקריאת ביניים בזמן הדיון על ההצעה לסדר היום בכנסת - מה על לבנון? - חייבים לומר זאת. אם נשאיר פתח של אי-בהירות יש פה שני סיכונים. האחד, שהסכם זה של שביתת הנשק עודנו מקובל, כאילו אנחנו לא שוללים מראש מיפנה כזה, ואנחנו צריכים לשלול אותו לחלוטין. שנית, לבול תהיה אחיזה בתור מפקח על הסכמי שביתת הנשק. הוא ביקש חופש תנועה בארץ, זה לא שייך לתפקיד החדש, זה שייך לתפקידו הקודם. שלישית, לבנון הכריזה מלחמה על ישראל, ובזה היא ביטלה את הסכם שביתת הנשק. הוועדה היא חלק מהסכם שביתת הנשק והמפקח הוא חלק מהוועדה, ובול הוא ראש המפקחים. אין לנו הסכם שביתת נשק אתם, אין ועדה, ולבול אין מה לעשות שם.

זה אמנם שייך לסעיף ד', שהוא בא בעקבות שני הדברים האלה. כאשר נצטרך להתדיין עם בול, והתחלנו לעשות זאת בקשר עם סוריה, על הזכויות שהוא רוצה בשביל אנשיו, והשאלה בשביל מה ואילו זכויות; הוא אומר: 'אני רוצה כך וכך אנשים.' השאלה בשביל מה, כי הוא רוצה אותם מהצד שלנו של הגבול. הוא רוצה אנשים, אמצעי קשר ורכב, ותנועה חופשית. תנועה חופשית איפה? על קו-סוריה? - בבקשה, בסביבות קונייטרה. או, אם מחר יהיה קו עם מצרים, הוא יהיה בקו המצרי. אבל זה איננו קיים בגדה המערבית, לא בירושלים ולא בשטחים אלה, היות ותפקידיו הישנים בטלו, ובתפקידיו החדשים הוא צריך להגיע אתנו להסכם. יש הרבה דברים שקשורים במילוי תפקיד זה, והוא דורש זכויות מיוחדות, וצריך לתת לו אותן הזכויות הקשורות במילוי תפקידו המוגדר, כדי שלא יתלונן שהסכמנו שהם יפקחו ולא נותנים. נתנו לו בסביבות קונייטרה בית, הוא יכול לדבר משם עם ניו-יורק, ויש לו חופש תנועה בקו, אבל זה שייך לקו הסורי, זה לא שייך לא לטבריה ולא לים כנרת, דברים שהיו קשורים להסכמי שביתת הנשק, ואז היה לו חופש תנועה שם, ועכשיו זה בטל. גם בעניין זה צריך להתדיין איפה הוא יהיה, וצריך לעמוד על בסיס חדש זה.

לכן אני מציע שנראה את התמונה בשלימותה, עם כל החיכוכים הכרוכים בזה. ייתכן שיש עוד שאלות, אני רואה שלוש שאלות אלו: שאלת ארמון-הנציב; שאלת הסכם שביתת הנשק עם לבנון, ותפקידי המנגנון של בול בנושא החדש, כקשורים זה בזה, ואני מציע שהממשלה תקבע בעניין זה החלטה ברורה, ובעקבות זה נתחייב מה שצריך להתחייב כלפי או-תאנט, ולהשיב בעניין זה באותו קו בהצעה לסדר היום בכנסת.

שר הבריאות י. ברזילי:

אינני בעד זה שבהזדמנות זו בכנסת תימסר הודעה כוללת על כל הבעייה של ביתת הנשק ומה חושבים על הסכם שביתת הנשק עם לבנון. יש שאלה של ארמון-הנציב ובכנסת צריך לענות על עניין ארמון-הנציב, ולא צריך בהזדמנות זאת לקבוע מדיניות כוללת, גם לגבי היחסים שלנו עם לבנון, כל העניינים האלה עוד לא בוררו סופית.

אתמול מישו אמר, שלגבי מה שקורה במדבר סיני, יכול להיות שלא יהיה אכפת לנו אם יהיה משקיף ליד פורט-סעיד. אבל ליד קאהיר - זה עניין לשיקול דעת. לא נראה לי שבהזדמנות זו שיש הצעה לסדר היום בכנסת בעניין הארמון, אנחנו נכריז על המדיניות כולה.

אשר לארמון-הנציב, אני בכל זאת מבקש לדעת מה החליטה הממשלה, מה הועבר לשר אבן בניו-יורק ומה הוא הודיע על סמך זה לאו-תאנט. יש לי הרושם שאנחנו כאן מתווכחים על יסוד דבר בלתי ברור.

שר החוץ א. אבן:

נוסת ההחלטה של הממשלה היה: "להודיע למזכיר הכללי של האו"ם, כי ישראל מוכנה לאפשר לגנרל א. בול לשוב לארמון-הנציב בתוקף תפקידו כנציג המזכיר הכללי לפיקוח על ביצוע ההחלטות האחרונות של מועצת הבטחון בעניין הפסקת האש, ולא בתפקידו הקודם כראש משקיפי האו"ם לפי הסכמי שביתת הנשק."

זו החלטת הממשלה, ועל פי זה קבעה הממשלה עמדתה באמצעות נציגה, והשאלה היא אם אנחנו מכבדים עניין זה, אם אנחנו מנהלים משא-ומתן מתוך רצון לפוצץ אותו, או מתוך רצון לקיים החלטה זו.

שר העבודה י. אלון:

באשר להחלטה זו ניתנה ברירה לשר החוץ לבחור באפשרות שנייה, ולהודיע למזכיר הכללי של האו"ם כי ישראל מוכנה להעמיד לרשותו של הגנרל בול רק חלק מארמון-הנציב, לצורך ביצוע תפקידו כנ"ל.

שר החוץ א. אבן:

אני בחרתי בהצעה הראשונה.

שר העבודה י. אלון:

השאלה היא אם היתה אפשרות להציע לו את ההצעה השנייה.

שר הבריאות י. ברזילי:

זה נכון, אבל ניתן יפוי-כח לשר החוץ לבחור.

שר החוץ א. אבן:

הצעתי, אבל משום מה הוא לא קיבל זאת.

שר הבריאות י. ברזילי:

אני חוזר לדבר שהועלה בישיבה אתמול. החלטנו דבר והוא הועבר לאו-תאנט, איך אנחנו יכולים לשנות את הדבר?

שר הסעד י. בורג:

אין שום ניגוד.

שר הבטחון מ. דיין:

הוא רוצה לחזור ואנחנו לא נותנים לו לחזור? מה השוני?

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני מבין שד"ר ברזילי חושב כי יש סתירה בין מה שנאמר לבול ובין מה שרוצים לנסח.

שר השיכון מ. בנטוב:

הטענה של או-תאנט היא בקשר להמשך תפקידם של המפקחים על שביתת הנשק, והיא אינה קשורה בארמון-הנציב. גם אם הוא עומד על זה, זה לא קשור. אבל אני מקבל את הטענה השנייה של שר הבטחון, שיש ספק אם או-תאנט יוכל לחתום על הסכם כזה. אפילו היה רוצה, הוא קשור. אין החלטה באו"ם ובאיזה מוסד של האו"ם שמבטלים את הסכם שביתת הנשק. ישנה החלטה הפקיסטאנית, ואפילו אם היה רוצה, הוא לא יוכל לחתום.

האם לא תהיה זו דרך יותר נכונה, להודיע באופן חד-צדדי, שאנחנו מוכנים לכל מה שכתוב פה, אבל בתוך הודעה שלנו ולא בצורת הסכם שהוא יצטרך לחתום עליו, כי אז הוא בוודאי יסרב, ואז שוב נצטרך להתייעץ מה לעשות. אנחנו מודיעים לו שאנחנו נותנים לו את הבניין בתנאים אלה ואלה.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

לדבר זה אין שום ערך, ישנה עובדה שאני בעל-הבית

והוא אורח.

שר השיכון מ. בנטוב:

אתה לא דורש ממנו לחתום שהוא אורח.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

כאשר אני מזמין אלי הביתה אורח, אינני צריך להודיע לו מראש שפעם אצטרך להוציא אותו. החוק הוא לצדי. פה המצב הוא אחר, זה היה שטח של --- no man's land, לא היה שייך לא לירושלים הירדנית ולא לירושלים העברית. אנחנו אמרנו שזה שייך לירושלים העברית, באה העצרת ואמרה: לא. ועכשיו אתה נותן לו להיכנס. מה שנגיד לא מחייב שום דבר. בכל זאת, יש הבדל, כי לפי החוק שלנו, לא יכולים לתבוע את המזכיר הכללי, כי יש לו חסינות.

שר החקלאות ח. גבתי:

בקשר עם ההצעה של השר דייך, שבעצם גם הסכם שביתת הנשק עם לבנון אינו קיים יותר...

שר הבטחון מ. דייך:

אמרתי בפירוש שאינני מציע להודיע זאת בכנסת, אבל אם השאלה תתעורר, אפילו בקריאת ביניים, וניאלץ להשיב עליה, צריך להשיב שזה המצב, כי שר החוץ כבר כתב לאו-תאנט, ולא נוכל להתחמק ממנו. צריך להודיע על ההחלטה, אם ניאלץ.

שר החקלאות ח. גבתי:

אם ניאלץ להודיע ונהיה במצב שצריך להודיע, הרי אין פה גם לא הפסקת אש, ונוצר מצב של הרבה פחות אפשרויות, במידה שיש צורך באיזה קשר היום עם הסורים, ואולי מחר עם המצרים. פה אנחנו נמצאים בגבול, יש ענינים ויש צורך בקשר. אני רוצה לדעת מה אנחנו עושים במקרה כזה, איך לקיים איזה שהוא קשר. נדמה לי שאין לנו כל עניין להפסיק את הקשר לגמרי.

שר החוץ א. אבן:

אני חייב להניח כי יש צדדים משפטיים לבעיה, אולם הבעיה בעיקרה איננה משפטית. מתוך שיקולים ומניעים מדיניים, ביעצומה של מערכה שהממשלה ייחסה לה חשיבות, החליטה הממשלה להודיע למזכיר הכללי של האו"ם, כי ישראל מוכנה לאפשר לגנרל בול לשוב לארמון הנציב בתוקף תפקידו כנציג המזכיר הכללי לפיקוח על ביצוע ההחלטות האחרונות של מועצת הבטחון בעניין הפסקת האש...

השאלה היא אם אנחנו רוצים לסגת מההחלטה הזאת או לקיים אותה? ולדעתי אותם השיקולים המדיניים והאחרים, שהביאו לקבלת ההחלטה, קיימים במישנה תוקף עכשיו, מסיבות שאזכיר.

בתמימות ובתום לב חשבתי שאפשר לבצע החלטה כזו, על ידי שכותבים מכתב לאו-תאנט, לאמור: ממשלת ישראל החליטה לאפשר לגנרל א. בול לשוב לארמון הנציב וכו', ומוסרים לו את המפתח וזהו זה. ואם יש בעיות משפטיות, אז המומחים המשפטיים שלו ושלנו דנים בהן לגבי תנאי האחזקה. כל הצורך בפרוטוקול מסובך ומחמיר מבחינתו אינו נהיר לי עד היום הזה. הרי מדובר בהסכם מדיני, והתנאים המדיניים נקבעו בפירוש כאשר אנחנו כתבנו שתפקידיו של בול עכשיו מוגבלים לפיקוח על הפסקת האש, ומשטר שביתת הנשק נתיישן כולו. ובתשובתו או-תאנט הגיע למכסימום של עמדה זו, כאשר הוא אמר שהוא רושם לפניו את ההגדרה שלנו, ובהגדרות שלו התייחס רק להחלטות מועצת הבטחון על הפסקת אש, והתעלם לחלוטין מקיומם של הסכמי שביתת הנשק. על כן יש חילופי אגרות שקובעים באופן ברור, שיאושר על פי ריבונותנו וזכותנו, שתפקידו מוגדר כפי שאנחנו רוצים שיוגדר. אם נחוץ לנו, אחרי שמכניסים אותו, להתווכח מי ישלם הוצאות הטלפון והחשמל, זו שאלה שאני מפקפק בה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

איך היה עד עכשיו? אם עד עכשיו זה לא היה, לא

צריך.

שר החוץ א. אבן:

אני מציע שקודם כל תהיה החלטה נפשית שמנהלים אתו משא-ומתן על מנת להגיע להסכם, ולא להגיע לפיצוץ ההסכם. במה דברים אמורים? - כל עוד אמור שהדבר בשבילנו חוק-לא-יעבור, שהוא שם רק מפקח על הפסקת האש, וידוע לו שאנחנו רואים את ענין שביטת הנשק כמיושן וכדבר שאבד עליו הכלח.

אני מציע שדבר זה נבהיר ונגדיר. לא נגיע למשבר על דקדוקי עניות. הבעייה, כיצד מנהלים את המשא-ומתן, העושים זאת - יונחו ויודרכו.

אשר לחסינות - אני מציע שנעניק לו כל החסינות שאנחנו חייבים בה לפי ההסכם שלנו עם האו"ם. אני מדגיש שבכל מדינה שבה קיימים אנשי או"ם, הם נהנים מחסינות דיפלומטית. אינני מציע שנציע לאו-תאנט חתימה על דבר שאינו מוסמך לחתום עליו. אינו מוסמך לומר שהוא מסכים אתנו שהסכם שביטת הנשק לא קיים, כאשר הוא נמנע מהתייחסות לזה, והוא קבע לבול באופן בלעדי תפקיד, תוך התייחסות להחלטות מועצת הבטחון. הדבר הטבעי היה, לדעתי, אם יש פרוטוקול שבפרוטוקול ייאמר שממשלת ישראל מתירה למזכיר הכללי של האו"ם להשתכן בבניין הזה על פי הנאמר במכתבו של נציג ישראל באו"ם מיום זה וזה. הואיל וזה מיסמך שכבר היה ונרשם...

שר המשפטים י. ש. שפירא:

אתה מציע פרוטוקול חתום על ידי שני הצדדים, או

רק על-ידנו?

שר החוץ א. אבן:

לאור הוויכוח פה, אני שואל אם יש בכלל צורך בפרוטוקול. כיוון שיש מכתב, אנחנו חוזרים על הדבר ואומרים שהוא נכנס על פי ההנחה והעקרון, והיה ידוע שזו ההנחה שעל פיה הוא נכנס.

השר מ. בגין:

בעקבות דברי שר החוץ. אני לא הצעתי לבטל את החלטת הממשלה שנתקבלה בישיבה בבית החייל בתל אביב. נמסרה הודעה וצריך לכבד אותה. אני רק אינני מעלה על הדעת שהממשלה, לאחר שקיבלה החלטה מסגרתית, כפתה עצמה לבלי להעלות תנאים סבירים ומקובלים לאור השינוי היסודי שחל מאז ה-5 ביוני. זו היתה הכוונה. אני חושב שאנחנו לא צריכים לעשות שום פעולה בהולה, שחביא לכך שאור בול ונציגים אחרים של האו"ם יטענו טענות, שהם למעשה לא רק חזרו לבניין, אלא לסטטוס הקודם שלהם. אני חושב שזה אינטרס מדיני חשוב למנוע פירוש כזה.

לכן אני בעד זה שאנחנו נקבע הסכם עם פרוטוקול. אם אנחנו טוענים לריבונות ובעלות, אז אנחנו בתור בעלים מציעים פרוטוקול. אם או-תאנט לא יכול לחתום, נראה, אז אנחנו כפותים למילה זו או אחרת. אם לא ירצה לחתום, אולי אז נמסור הודעה.

לכן אני מציע ללכת בדרך זו. שר החוץ השתמש במונח 'לשוב', וגם או-תאנט כותב 'לשוב'. זו לא "שיבת ציון".

שר החוץ א. אבן:

זו היתה הגדרת הממשלה.

השר מ. בגין:

לא צריך להגיד שהוא שב, אלא הוא נכנס לבניין לשימוש ולמילוי תפקידיו.

שר החוץ א. אבן:

במכתב שלנו לא השתמשנו במילה 'לשוב', אלא 'להשתמש'. היות ויש חשיבות לעניין זה, אני מציע לקבל את ההצעה היסודית של שר המשפטים בעניין הפרוטוקול וננסה אותו.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

היות ואני חושב: א) שצריך לגמור איתם איזה דבר;
 ב) שאו-תאנט בשום אופן לא יכול לחתום על מה שהקריא כאן שר המשפטים, - אני מציע
 שהמכתב הזה ייכתב בהסתמכות על חליפת מכתבים שהייתה, ונוסף לכך, אנחנו מודיעים
 לו כיצד אנחנו רואים את העניין הזה. איננו חייבים לחכות לחתימתו, הוא לא
 יחתום. לאחר שיש הצעה שמבטלים מה שהיה פה, הוא אינו יכול לחתום על זה. אחת מן
 השתיים, או שצריך לשנות את התוכן, או לא לתבוע ממנו חתימה. אינני אומר זאת
 בבטחון, אבל אם הוא לא יחתום, אז צריך להסתמך על חליפת מכתבים שהיתה בין שר
 החוץ ובין או-תאנט, ונוסף לזה לקבוע מה שרוצים לקבוע, ולא לחכות שהוא יאשר
 זאת. למה שיגיד שעל זה הוא לא רוצה לחתום?

שר התחבורה מ. כרמל:

אני מבקש להציע לסדר. אני חושב שעיקרי הדברים
 הובעו על ידי הממשלה, באלה תנאים אנחנו מוכנים שנציגי או-תאנט ייכנסו לארמון
 הנציב. אם לעשות זאת בדרך של הסכם או פרוטוקול או מכתב צדדי, אני לא חושב שכל
 הממשלה צריכה להחליט על כך. אני מציע שראש הממשלה, שר החוץ ושר המשפטים יחליטו
 על הדרך, איך לבצע זאת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אם מקבלים זאת, אני מציע להטיל זאת גם על שר
 הפנים.

שר הבטחון מ. דיין:

אם זה כך, אני מבקש שראש הממשלה או שר החוץ או
 שר הפנים ישיבו על ההצעה לסדר היום בכנסת.

השר מ. בגין:

אני מציע לצרף את שר הבטחון.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אפשר לצרף גם את שר הבטחון וגם את השר בגין.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אני מציע שוועדת הששה הקודמת, בה השתתפו השרים:
אבן, בגין, ברזילי, גלילי, ורהפטיג ואנכי - בצירוף שר הבטחון, ותהיה ועדה של
שבעה אנשים, - תחליט על כך.

מ ח ל י ט י מ :
בהמשך להחלטה מס. 588 מיום כ"א בסיון תשכ"ז
(29.6.67), ליפות את כוחה של ועדת השרים להחליט
על דרך הביצוע של החלטה 588 הנ"ל.

הרכב הוועדה: שר החוץ - יו"ר, והשרים: מ. בגין,
י. ברזילי, י. גלילי, מ. דיין, ז. ורהפטיג,
י.ש. שפירא.

626. תוקפו של הסכם שביתת הנשק עם לבנון

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני רואה עניין בזה שהעולם יידע, או לכל הפחות
שלבנון תדע, שאנחנו רשמנו לפנינו כי היא הכריזה עלינו מלחמה, ולכן לא קיים
יותר הסכם שביתת הנשק. נדמה לי שזה נחוץ, אם הם מתכוננים לוועידת-פסגה שלהם,
ולא צריך שכל אחד יחשוב שהוא צריך לגמור את העניין, וטוב לו. הוא יכריז מלחמה
ובכל זאת יש הסכם שביתת נשק.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

גם על פי הסכם שביתת הנשק, האם מותר להם
להתקיף? אינני יודע מה האינטרס להכריז עכשיו על ביטול הסכם שביתת הנשק עם
לבנון, כאשר אין לנו אתה שום עניינים, גם לא בקשר לשטחים מפורזים?

ראש הממשלה ל. אשכול:

מדינה שהיה לנו אתה הסכם שביתת נשק ויום אחד
הכריזה מלחמה, אין אנו אומרים על זה שום דבר?

שר הדתות ז. ורהפטיג:

אם אין לנו בעיות אתה, מה אכפת לנו? אולי בכל זאת היא תרצה לחתום הסכם שלום?

ראש הממשלה ל. אשכול:

מחר מדינה יותר חשובה תכריז שהיא במלחמה איתנו. מוטב שתדע שאין הסכם שביתת נשק ותעשה שלום, אחרת יש מצב מלחמה. מחר הם יכולים להגיד, שהיות ויש מלחמה, מותר להם לעשות מה שהם רוצים.

שר הבטחון אמר שהוא אינו מציע להכריז על זה, אבל אם נישאל, זאת צריכה להיות התשובה. לי נדמה שלא יכול להיות מצב כזה, שלבנון הכריזה עלינו מלחמה, ובכל זאת קיים אתה הסכם שביתת הנשק. יוצא שהיא מכריזה שהיא במצב מלחמה איתנו, ואנחנו מקבלים זאת.

שר השיכון מ. בנטוב:

קודם היא לא היתה במצב של מלחמה?

ראש הממשלה ל. אשכול:

לא.

שר החוץ א. אבן:

אנחנו פעמיים אמרנו שמשטר שביתת הנשק בינינו התיישן ואינו קיים. פעם זה נאמר בעצרת בנאומי, ופעם זה נאמר לאו-תאנט באותם חילופי מסמכים. גם בחילופי המכתבים על ארמון הנציב נאמר שאנחנו מזמינים את בול לפקח על הפסקת האש, ולא על הסכם שביתת הנשק, באשר הסכם שביתת הנשק נתיישן.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אם מחר אנחנו נישאל או מישאו יבקש מאיתנו לדעת מה המצב עם לבנון, האם יש מצב של שביתת נשק... (השר א. אבן: אומרים שלא.) - אומרים שלא מפני שהם הכריזו מלחמה.

שר הבריאות י. ברזילי:

כאן מדובר על תשובה דוקא ביחס ללבנון? זו

השאלה.

שר הבטחון מ. דיין:

בול פנה אלינו לפני שבוע או עשרה ימים ואמר שהוא רוצה לכנס את ועדת שביתת הנשק עם לבנון ולהחליף את היושב-ראש, ובשביל להחליף את היושב-ראש הוא צריך את הסכמתנו. זה אמנם דבר פרוצדורלי, אבל היה ברור שהוא רוצה בדרך זו 'להחיות את המתים'. לא השבנו לו שום דבר. לא רציתי על דעת עצמי להגיד לו שאין עוד הסכם שביתת נשק, אבל עובדה שהוא פנה ובסופו של דבר צריך יהיה להשיב לו.

ראש הממשלה ל. אשכול:

לאחר האינפורמציה ששמענו, שכול רוצה לחדש את העניין, יש בכל זאת מצב שלבנון הכריזה מלחמה ואפילו שלחה אווירון אחד שאנחנו הפלנו אותו. האם אנחנו צריכים לפרש שהסכם שביתת הנשק קיים?

שר הדתות ז. ורהפטיג:

בדרך כלל הסכם שביתת נשק זה שלב א', ואחריו צריך לבוא השלום. לגבי מצרים, סוריה וירדן הכרזנו שאין יותר שביתת נשק, כי לא היה לנו עניין בה. עם מצרים יש לנו בעיית ניצנה; עם סוריה - השטחים המפורזים, ובירדן שחררנו שטחים ולכן אנחנו מעוניינים להגיד שנגמר משטר שביתת הנשק. לגבי לבנון אין לנו בעיות טריטוריאליים, ואז צריך בדרך הטבע לשאוף לקצר את החזית. לו היתה לבנון מדינה ראשונה שרוצה לעשות שלום היות ויש הסכם שביתת נשק, מדוע עלינו להרוס אפשרות זאת? נניח שבשעת המלחמה הם שלחו כמה אווירונים, מוטב לעבור על זה לסדר היום מאשר להכריז שאין שביתת נשק ואנחנו במצב מלחמה. איזה עניין יש לנו בזה? אני מבין שאנחנו לא מכריזים שיש הסכם שביתת נשק, אבל אם נישאל - מדוע לא להגיד שמאירים את הסכם שביתת הנשק? מה האינטרס שלנו להגיד שגם פה יש מצב לוחמה? התשובה צריכה להיות שאם רוצים בהסכם שביתת הנשק - בבקשה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

בכל זאת עם לבנון יש לנו בעיות בקשר למים. הם התחילו בזמנו לחפור ולבנות תעלות אולי יותר ממישהו אחר. (השר ח.מ. שפירא: זה לא היה דבר רציני). - זה היה דבר יותר רציני ממה שעשתה סוריה, כי הם יצקו בטון ואחרים לא. אני כל פעם שואל את אנשי הצבא, אם במה שהם עושים עכשיו אין איזה

'טריק' שיאפשר להם לקחת את המים ששייכים לנו. אפשר באיזה אופן שהוא להפנות את המים, ולא הייתי רוצה שהם ייהנו מכל העולמות.

שר המשטרה א. ששון:

לבנון בעצמה ביטלה את הסכם שביתת הנשק, והיא עשתה זאת בשתי צורות: (א) הכריזו מלחמה; (ב) כאשר אנשים שלנו צריכים לקיים ישיבה אתם, הם אמרו: 'אין ישיבות, אנחנו במצב מלחמה אתכם'. הם השתמשו במשפט שישנה חופה בעולם הערבי, הם מוזמנים לחופה ואינם יכולים לשבת בצד. הם לא רצו לשבת עם האנשים שלנו ובזה ביטלו את הסכם שביתת הנשק.

אילו ציית הרמטכ"ל הלבנוני להוראות ראש ממשלתו, גם הם היו יוצאים למלחמה. ניתנה הוראה רשמית מצד ראש ממשלת לבנון לרמטכ"ל לצאת למלחמה, אבל הוא נמנע.

מכל מקום, בכל מקום שהם מופיעים, וגם באו"ם עשו כן, הם הודיעו שהם במצב מלחמה איתנו ורואים אותנו כאוייבים. אני מחשיב מאוד מה שאמר כאן ראש הממשלה, כי בסוף שבוע זה קרוב לוודאי שתהיה ועידת-פסגה ערבית ורצוי שכולם יהיו במצב אחד, וידעו שאנחנו עומדים על הסכמי שלום עם כל מדינות ערב. לא במקרה ביקשתי משר המשפטים להכניס בחליפת המכתבים בקשר לארמון הנציב את המלים: 'המדינות השכנות'. אנחנו איננו במצב מלחמה עם אלג'יר, אלא עם ארבע המדינות השכנות. לכן צריך לכלול גם דבר זה, שלבנון ביטלה את הסכם שביתת הנשק.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

אני מתפלא על השר ורהפטיג. אני מבין שאנחנו רוצים לקצר את החזית, ואני בכל לבי בעד קיצור החזית. אבל אי אפשר להעמיד פנים שהכריזו עלינו מלחמה, והשר ורהפטיג רוצה ליצור כאן מושג, שיכול להיות אותו הסכם שביתת נשק אחרי מלחמה. אחרי מלחמה עושים הסכם שביתת נשק. אבל מעולם לא קרה שקודם יש שביתת נשק, אחר כך יש מלחמה, ושביתת נשק מתקיימת מאליה. זה לא ייתכן. אין לזה שום תקדים. אינני יודע במה אנחנו מעוניינים ובמה אנחנו מקצרים את החזית, ואיזו תועלת זה יביא לנו.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

אולי הם יחזרו לוועדת שביתת הנשק?

שר החוץ א. אבן:

לאחר שהודענו באו"ם שאיינו רוצים לשמוע על

הסכמי שביתת הנשק?

שר המשפטים י.ש. שפירא:

לגבי לבנון צריך להגיד שהם ביטלו את הסכמי שביתת הנשק על ידי זה שהכריזו מלחמה. זה שהם לחמו קצת ולא היה להם יותר כח, מה אנחנו אשמים?

ראש הממשלה ל. אשכול:

לו היה מישור שילך ללבנון ויציע להם לעשות שלום עם ישראל, זה היה דבר חשוב. הם בכל זאת לא עשו מלחמה, אין בעיות שטחים, אז אולי בכל זאת יעשו הסכם-שלום.

השר י. גלילי:

אני חושב שניטיב לעשות ככל שנקדים להבהיר במצב שביתת הנשק בינינו ובין לבנון בטל ומבוטל ביוזמתה של לבנון, עם כל המשמעויות הנובעות מזה. אני סבור שאילו היתה ניתנת מצדנו הכרה למשטר שביתת הנשק בינינו ובין לבנון, היינו בזה נותנים מכה לסיכויי השלום, וזה היה משמש תקדים מסוכן לגבי מדינות אחרות. זה היה מזמין אלינו את האו"ם בסמכותו הקודמת, ושם לאל את מה שהחלטנו עכשיו, כאשר דיברנו על כניסתו של בול לארמון הנציב. נראה לי שאחד הטיעונים הכי בסיסיים של דברי שר החוץ בעצרת היה, שמשטר שביתת הנשק מת ואין סיבה שנכיר בו לגבי לבנון.

לשר הדתות ברצוני לומר, אני מבין את רצונו לרפד את הדרך של לבנון להסכם נפרד מאיתנו, אבל על ידי משטר שביתת הנשק הוא עושה את הדרך יותר עקלקלה ויותר קשה.

השר מ. בגין:

אני חושב שעלינו על דרך המלך בענין זה. אמש במועצת הבטחון, כאשר הרוסים נתנו הסכמתם להצבת מפקחים בתעלת-סואץ, פדורנקו אמר: 'אני מכריז בזה שהמפקחים יפקחו על הסכם שביתת הנשק'. זה אופייני מאוד. לכן אנחנו צריכים להיזהר, כי העניין של שביתת הנשק עם לבנון יכול להיות התחלה

מצויינת בשבילם. משום כך צריך בהחלט להודיע שלבנון ביטלה ומשטר שביתת הנשק נתבטל ואין לו זכר.

שר החוץ א. אבן:

זה אפילו נאמר במכתב לאו-תאנט, והוא בלע זאת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני חושב שאין צורך להצביע.

שר החוץ א. אבן:

אני מציע שננסה לא לפרש את לבנון, אלא נאמר שכל

המשטר הזה לא קיים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אם נישאל, צריך להגיד שהם ביטלו את העניין.

שר הבטחון מ. דיין:

שר החוץ צריך להשיב לכול על הפנייה שלו בקשר לוועדת שביתת הנשק עם לבנון, ולהגיד לו שלא קיים יותר משטר שביתת הנשק.

הסכם שביתת הנשק בין ישראל ללבנון בוטל ביוזמתה של לבנון, אשר הכריזה מלחמה על ישראל. עמדה זו תובהר בתשובה לשאלות העשויות להישאל בנושא האמור.

מ ח ל י ט י ס :

627. סקירה

שר החוץ א. אבן:

מאז ישיבת אתמול הייתי מודאג מסגנונם של המברקים שהגיעו אלינו, בעיקר מגולדברג. גולדברג אומר שגרומיקו מפתח פעילות קדחתנית יחד עם שגריר בריה"מ בוואשינגטון. קשה להן להשלים עם המצב הזה. עושה רושם שגרומיקו מפחד לחזור הביתה עם הסיכום הזה, והוא יושב בניו-יורק ומזמין אליו כל מיני שגרירים, אפילו של דהומיי. יש מאמצים כמובן לעשות אירוזיה ממה שהיה ביום ג'. נציג עיראק, שר החוץ פאצ'אצ'י, בעזרה פעילה של ספרד, מנסה 'למכור' ללאטינים תיקון של הצעתם, וזו למעשה ההצעה היוגוסלבית. כלומר, קודם כל פינוי השטחים, ואחר כך נראה. נדון בשלום ובהפסקת הלוחמה. גולדברג הביע דאגה שהלאטינים קצת נמשכים לזה, כי הניסוח מפתח מאוד. מכאן כמה תביעות מצד גולדברג. קודם כל הוא חשב שהואיל וראשי משלחות אחרות חוזרים, שגם אני אחזור ביום ד'; שנית, שנעשה מאמצים גדולים להשפיע על הלאטינים לעמוד איתן. פעלנו בריו-דה-ז'ניירו. מנהיגי הגוש הלאטיני, המנהלים את המשא-ומתן בשם הגוש, הם נציגי בראזיל, מכסיקו וטרינידד. האיש המרכזי הוא מבראזיל, והיו התקשרויות. התקשרנו עם שגרירנו בריו, ומתברר שהוא כבראזיליה.

נוסף על מאמצים אלה כלפי הלאטינים יש מאמצים סובייטים בוואשינגטון. הם מתחננים שאמריקה תגיע לאיזה שהוא הסכם. הבוקר המצב התבהר, כי העמדה האמריקנית איתנה ונמרצת. ג'ונסון הורה לגולדברג ולראסק לא להפסיד אף גרגיר ממה שהושג ביום ג', והוא פנה לעשרים ושלושה נשיאי היבשת, וגולדברג קיבל את הצעתי לכנס את הארבעים וששה, שהצביעו נגד כל ההצעות השליליות, והמצב היום כדלהלן: קודם כל לגבי ארצות-הברית - אלה דברים שקיבלנו מפי גולדברג, אשר קיים אתמול פגישה עם דוברינין על פי יוזמת האחרון: "דוברינין הציע הסכם על סמך נוסח שגולדברג דחה. לעומת זאת הציע גולדברג נוסח נגדי כדלקמן:

A. Without delay, withdrawal by Israel of its forces from territories occupied by them.

B. Without delay, recognition by the Arabs States that Israel enjoys the right to maintain an independent national state of its own and to live in peace and security, and renunciation of all claims and acts inconsistent therewith.

דוברינין דחה נוסח זה באומרו שהוא לא מתנגד לעקרונות אלה, אך הערבים לא יכולים לקבל נוסח זה כי הוא יותר גרוע מסתם ביטול לוחמות. שני הצדדים סיימו השיחה בהסכמה לא להסכים ולנתק המגע. כל אחד יפעל עד יום ד' לגיוס תומכים לעמדתו. דוברינין אמר בסוף שיהיה מוכן לדון ביום ד' עם גולדברג על הגורמים אתם הוא מנהל משא ומתן, קרי הלאטינים. ברור שהמאבק עכשיו

על נפש הלאטינים וארצות הברית תעשה הכל שידה תישאר על העליונה.

לפני זה קיים דוברינין שיחה עם ראסק, וראסק אמר לו שאיננו סבור כי יש תועלת בשיחה. דוברינין אמר שיש לו ניסוחים להציע, ראסק סירב לקרוא את הניסוחים ואמר שיהיה לך לגולדברג, ואז הוא הלך לגולדברג והציע הסכם על סמך הנוסח שגולדברג דחה אותו.

המצב כרגע הוא קרוב מאוד לכניעה, כי הצעה נוהלית פירושה להעביר את כל העניין למועצת הבטחון.

בקשר עם המאבק על הלאטינים ביקש מייד שגרירנו רפאל פגיושה עם הנציג הברזיליאני, הוא כותב: "בר-רומי ואני דיברנו זה עתה עם סטה קאמארה, נציג ברזיל. אמר לנו שהם דוחים החלטת ההצעה הספרדית-עיראקית. השלישייה מאוחדת בהתנגדות בלתי מסוייגת. ידווחו ביום ב' לקבוצה הלאטינית כולה ומקווים שיכולים לשמור על ליכוד המחנה כמו-כן אישר ההסכם איתנו שלא יסכימו לשום הצעה שאנו נתנגד לה. שוב אמר שמייחסים חשיבות רבה לחשובתנו בעניין ירושלים שיכולה להכריע את הכף".

לפי הנתונים, אם המצב יישאר בעינו, תתכנס העצרת ביום ד' בלי הטכסט האחר, כי יש לי הרושם שהאמריקנים יכולים להשפיע על הלאטינים לעמוד. אם הם יכולים להביא את עשרים ושלושה הלאטינים להצביע כל השנה נגד קבלת סין לאו"ם, ואז ייתכן שהמושב יהיה קצר ויסתיים בהצעה נוהלית המעבירה את העניין למועצת הבטחון. צריך לראות את השבוע כשבוע עדין מאוד, ואני אומר זאת בהקשר עם סעיף ד' בסדר-היום - הודעת שרים על מדיניות הממשלה.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אתה נוסע לניו-יורק או לא?

שר החוץ א. אבן:

אם זו דעת הממשלה, אני חושב שאסע, כי יש פה מצב

שנשתנה תוך חמש שעות.

יש עוד עניין שאני חושב שהחברים יודעים עליו, רציתי לכלול זאת בסקירתי, שיש הצעה באו"ם כי נסכים להצבת משקיפים בגבול של הפסקת-האש משני צדי תעלת-סואץ, כפי שיש משקיפים בקו האש בגבול הסורי.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

האם עניין המשקיפים זה דבר חשוב?

שר החוץ א. אבן:

אנחנו צריכים לתת תשובה, אולי נדון בזה בוועדת

השרים לענייני בטחון.

ליפות כוחה של ועדת השרים לענייני בטחון לדון
בהצעה להציב משקיפי או"ם כאמור.

מ ח ל י ט י מ :

שר השיכון מ. בנטוב:

שני דברים לסדר: הוסכם שתתמנה ועדת שרים להסברה
בחוץ-לארץ, ואני לא רואה זאת בסדר היום; דבר שני, ראש הממשלה הבטיח למסור לנו
על עבודת הצוות שדן בעניין הפליטים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

בעניין הראשון נדון היום, את העניין השני אני
מציע להעביר לישיבה רגילה של הממשלה, ביום ראשון.

628. הרכב ועדת השרים לענייני הסברה בחו"ל, בתקופת החירום

השר י. גלילי:

בישיבה הקודמת הוסמך ראש הממשלה יחד אתי לכוון
ועדה לענייני הסברה בחוץ-לארץ עד יעבור זעם. נפגשתי בעניין זה עם ראש הממשלה,
בינתיים עמד שר החוץ לשוב ארצה, ודחינו את הדבר לקבלת החלטה בהשתתפותו.

בהתייעצות שקיימתי עם ראש הממשלה נסתמנו שתי
אפשרויות: האחת, שזו תהיה ועדה בת ארבעה חברים; השנייה - ועדה בת שבעה או
שמונה חברים. בטרם בירור הקו לצד זה או לצד זה, ובטרם נקבע את שמות חברי
הוועדה, העדפנו שהממשלה תקבע את מספר חברי הוועדה. ועדת המנכ"לים לענייני הסברה
התחילה בעבודתה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

נדמה לי שאם לא נחליט על ועדה של ארבעה חברים, זו עלולה להיות ועדה של תשעה או אחד-עשר חברים, אולי אפשר להחליט על שמונה.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

צריכים להיות שבעה או שמונה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אם תעשו חשבון כמה ועדות אנחנו קובעים בכל ישיבה, אינני יודע מתי אפשר לעשות משהו. אני נוטה לוועדה יותר מצומצמת.

שר החוץ א. אבן:

לא השתתפתי באותו דיון, אני חולק על הצורך בקיום הוועדה. אני סבור שיש קודם-כל ריבוי מבהיל של ועדות שרים. שנית, הנושא הזה נמצא בתחומי של משרד מסויים, ופעולותיו של משרד זה עומדות כמובן להארה, לביקורת ולהצעה, ויש צורך שהממשלה מדי פעם בפעם תדון על נושא זה. היא קיימה דיון אחד, אינני מתנגד שהיא תקיים דיון נוסף על ההסברה בחוץ-לארץ, לאור מסקנות העצרת, לאחר העצרת, על מנת להתוות כמה קווי מחשבה או פעולה לשלושה החודשים הבאים. זה נושא שמעניין את כל הממשלה. אני מציע שבמקום הוועדה, הממשלה כל כמה חודשים תסקור נושא זה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

חברים הציעו לדחות את קבלת ההחלטה עד לשובו של שר החוץ. יכולה להיות מחשבה שהשר הממונה על ענייני הסברה...

שר החוץ א. אבן:

אני התכוונתי שמשרד החוץ ממונה על ההסברה בחוץ

לארץ.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אבל עובדה היא שהיו איזה שבועות שאתה היית בחוץ-לארץ, ואנשיך היו עסוקים בעניינים אחרים יחד איתנו, ובינתיים ייתכן שמשהו הפסדנו וייתכן שזה 'לא כצעתה'. כאשר אמרנו להתיר לפליטים לחזור, זכינו למחיאות כפיים בעולם, אבל כאשר אמרנו לקחת שטחים, זה לא כל כך מצא חן בעיני העולם. יכול להיות שזה צריך להיות משרד החוץ והמשרד מטפל בהסברה בכלל, בצירוף ראש הממשלה, ואחר כך, כל חבר שיש לו מחשבה או הצעה, יכול להעלותה על הנייר ולהגישה לוועדה.

שר העבודה י. אלון:

חוששני שגורל הנושא הזה דומה לגורל נושאים חשובים אחרים שבהם עוברים מקיצוניות לקיצוניות, מסיפוק עצמי אדיר שכמונו אין לחכמה ולמעש, ועד לבהלה שהכל מתמוטט.

יש קשר בין ההסברה בחוץ-לארץ לבין ההסברה בארץ. זה עורק דו-סטרי. יש לעתים שדברים אותם ממהרים למסור לציבור הישראלי לתצרוכת פנימית, מקבלים משמעות אחרת מזו שמתכוונים לה, כאשר הדברים מועתקים על ידי עיתונות החוץ מהעיתונות הישראלית. מאידך, יש דברים שנאמרים כאילו לצרכי חוץ והם הופכים להיות בומראנג כלפי פנים. ובין כל הזרועות שמסבירים יש חללים ריקים שאינם מכוסים. אילו הוחלט ליטול מאיזה משרד מסמכותו ומאחריותו, אני יכול להבין את הרגישות. אם מדובר על תיאום, בלי לנשל אף משרד מסמכותו המלאה, אינני רואה סיבה מדוע לדחות זאת, ולאחר שקיימנו בירור בעניין, להחזיר זאת למצב בלתי בהיר ובלתי ברור.

לכן אני מציע למנות ועדה זו...

ראש הממשלה ל. אשכול:

כמה חברים אתה מציע, ארבעה או שמונה?

שר העבודה י. אלון:

מצדי יכולים להיות ארבעה, אם רוצים שבעה, אהיה גם בעד ועדה של שבעה חברים. בין שאר תפקידי הוועדה צריך להיות תיאום ענייני ההסברה. אני מתנגד להצעת שר החוץ, זה לא עניין לגאווה משרדית, היו כשלונות בהסברה לצד הנצחונות המזהירים של שר החוץ. צריך להסדיר את ענייני ההסברה

במדינה. אם אומרים לעשות זאת בדרך של תיאום, ייעשה התיאום על ידי ועדה.

השר מ. בגין:

צריך לכבד את החלטות הממשלה, החלטנו שתהיה

ועדה.

שר הבריאות י. ברזילי:

תזכור זאת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

החלטנו בישיבה הקודמת שהשר גלילי ואני נרכיב

ועדה. לי נראה היה שצריכה להיות ועדה קטנה, ופה נוטים לוועדה של שבעה-שמונה.

שר העבודה י. אלון:

אני מציע ועדה קטנה.

שר הבטחון מ. דיין:

אני גם תומך בוועדה קטנה, אבל צריך לומר מי

ישתתף בה. נוסף לראש הממשלה, במידה שהוא יהיה מוכן להשתתף בה, שר ההסברה, שר החוץ והשר בגין, (השר י. אלון: ושר הבטחון) - אני מוכן לבוא בכל עת שיקראו לי. יש שני משרדים שעוסקים בזה, משרד החוץ בחוץ-לארץ ושר ההסברה בארץ. השר בגין יכול לתרום תרומה חשובה, וכאשר ראש הממשלה ירצה לעסוק בזה - הוא יכול להצטרף.

שר העבודה י. אלון:

זו צריכה להיות ועדה פונקציונלית של המשרדים

העוסקים בזה.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אם קובעים ועדה של שלושה, זה דבר אחר, אבל אם

קובעים שזה חמישה, אינני רואה את ההבדל בין חמישה לשבעה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אתה בטוח שלשבעה יש נכונות?

שר הפנים מ.ח. שפירא:

משרד החוץ, משרד ההסברה, משרד הבטחון, ראש הממשלה, השר בגין, השר בנטוב והשר בורג.

השר י. גלילי:

ואיפה השר קול? הוא איננו כרגע, אבל בוודאי לא

יותר.

השר מ. בגין:

אני מציע את שר המשפטים.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

מה אני מבין בהסברה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אז אנחנו כבר מגיעים לעשרה, ומדוע לא שר

החינוך?

השר י. גלילי:

דיברתי איתו, הוא הבטיח לעזור כאשר יהיה צורך.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני בטוח שהשר קול ירצה להצטרף.

שר החוץ א. אבן:

אנחנו מגיעים להצעת, שכל הממשלה תדון בזה...

מ ח ל י ט י ם :
בהמשך להחלטה מס. 590 (ג) מיום כ"ד בסיון תשכ"ז
(2.7.67), כי הרכב ועדת השרים לענייני הסברה
בחו"ל, בתקופת החירום, יהיה כדלהלן: ראש הממשלה
והשרים: א. אבן, מ. בגין, י. בורג, מ. בנטוב,
י. גלילי, מ. דיין, מ. קול.

629. הודעות שרים על מדיניות הממשלה

ראש הממשלה ל. אשכול:

אתמול התחלתי להגיד איזה דבר בשאלה כיצד אנחנו
נצא מהסבך, אנחנו עשרים ואחד שרים, ויש ראיונות לטלביזיה ולעיתונות, ומדברים,
ולעתים אומרים דבר שאולי המדבר עצמו היה מוכן למחוק, אבל זה לא ניתן. הצעתי
אולי לפרסם איזה דבר, שבעניינים מדיניים אלה ואלה, בענייני בטחון ובענייני
חוץ, מחייב את הממשלה מה שהיא מחליטה ומפרסמת כהחלטתה. אם יש עצה אחרת, אני
מוכן לשמוע.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

לפי ההצעה הזאת, כל אחד יכול לנאום בהיתר
הממשלה, ויגיד מה שהוא חושב. בזמן האחרון הגענו לשיאים בשטח זה. מצד אחד
מפרסמים מה היה ערב המלחמה, מי אמר כך ומי אמר אחרת, איך פתחנו במלחמה, ובאים
עכשיו להכחיש את כל הדבר, שאנחנו התקפנו ולא הותקפנו. חבר שני כמעט מכריז
התקפה על רוסיה...

שר הבטחון מ. דיין:

אני יודע שזה נתפרסם, לא היה ולא נברא.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אז תכחיש זאת.

שר הבטחון מ. דיין:

העיתונאי הזה שאל אותי מה יהיה אם יחד עם הצוותים הערביים יהיו צוותים רוסיים. אמרתי שאם הם יילחמו, נצטרך להילחם. יותר מזה לא אמרתי. אתם יודעים את גישתי לענייני רוסיה, יכולים להגיד שאני מדבר יותר מדי, אבל שאני אומר שאנחנו נביס את רוסיה, אתם יכולים להאמין שאני לא אמרתי, אבל יש עיתונאים שרלטניים שעושים מה שהם רוצים.

שר הבריאות י. ברזילי:

אז צריך להכחיש.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

הכי טוב זה לא לדבר.

שר הבטחון מ. דיין:

גם לזה אני מסכים. אני מצטער על כל הראיון.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

מדברים יותר מדי בטלביזיה, ונותנים יותר מדי ראיונות לעיתונאים. הייתי רוצה לדעת מי מוסמך למסור הודעות. ראש הממשלה מכל מקום כמה פעמים ביום צריך להגיד זאת. בסופו של דבר נכשלים, זה כלל גדול. נגיד שיהיו שלושה אנשים בתוך הממשלה, שאם יהיה צורך, ימסרו הודעות רשמיות, אבל שתהיה ועדה שבודקת את ההודעות האלו. אי אפשר שכל אחד יגיד מה שלבו חפץ. תהיה ועדה של שלושה אנשים שחבדוק את הדברים שמישהו צריך למסור בראיון לעיתונאי או בטלביזיה. אנחנו צריכים למנוע את המצב הזה, שזה אומר כך וזה אומר אחרת, בייחוד בתקופה זו, שעוד אין שלום. כל דבר כזה ינצלו נגדנו. העיתונות שלנו כבר התחילה "לטפל" בממשלה, שחבריה מדברים יותר מדי, "מעריב" וגומר ב"דבר".

ראש הממשלה ל. אשכול:

ואפשר לחשוב שהעיתונות לא אומרת כלום.

הצעתו של שר הפנים היתה יכולה להיות טובה ומצויינת בדרך כלל, אבל אנחנו בכל זאת בשבועות האחרונים, כולנו חטאנו בזה. כאשר באים שליחים ומפרסמים את דבריהם, מתחילים לשאול: מה פירוש? יש ראש הממשלה או אין ראש ממשלה? ואז פונים אל ראש הממשלה כתבי עיתונות וטלביזיה, ואי אפשר לא להיענות. זאת אני אומר לעצמי. ואחר כך באים עיתונאים ישראליים וכועסים שלא נותנים להם ראיונות. השאלה אם זה המפתח הנכון לסידור העניין.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

ברצוני להגיד לשר דיין, כי לגבי הדברים ביחס לרוסיה הוא מוכרח להכחיש זאת ובאופן בלתי שגרתי, כי בעיני זה דבר חמור.

שר הבטחון מ. דיין:

אני מציע שמזכירת הממשלה תפרסם מה שאמרתי כאן.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

הנזק בדיבורים של השרים הוא לא רק כלפי חוץ, יש בלבול גם בתוך הארץ, והכוונה היא בעיקר לעניין ירושלים. בדבר זה כל חברי הממשלה יכולים לדבר בנוסח אחד, אבל לגבי שאר הדברים, בין הדרישות שהן מוסכמות ולא מוסכמות, פה הופעותיהם של השרים ללא עמדת הממשלה, לדעתי זה מזיק מאוד. רבותי, אם שר מופיע ומדבר על הגדה המערבית, ויש חברי ממשלה שאינם מסכימים לדעתו, מסתבר שהם צריכים להופיע ולהגיד את ההיפך הגמור. כל אחד יכול לבטא את עצמו, וכל אחד יכול להגיע לכותרות העיתונות. הצעתי היא שבכל העניינים שקשורים עם השטחים הכבושים או המשוחררים, תגדירו איך שתגדירו, שחברי הממשלה לא יכריזו על עמדותיהם. אם בא השר בגין ומכריז שלא ניסוג מאף שעל אדמה, ואחר כך מופיע שר אחר ואומר: לא ניסוג מאף שעל אדמה בלי הסכמי שלום - אלו בכל זאת שתי תפישות שונות. לגבי עזה יש לי דעה, אני בעד זה שעזה תהיה במדינת ישראל, אז אני אלך להכריז על זה? הממשלה לא החליטה עדיין על עניין זה, והגיע הזמן שנברר זאת.

השר י. גלילי:

אולי תצטט שרים שאמרו שהם מוכנים להחזיר שטחים.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

אינני יודע.

השר י. גלילי:

אני מוכן לצטט.

השר מ. בגין:

וגם את אלה שאומרים שצריך להקים ממשלה

פלשתינאית.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

אם מישו אמר זאת, אני כולל אותו בתוך זה.

הצעתי הקונקרטית היא, ואני פונה בעניין זה לראש הממשלה, כי אני חושב שבעניין זה הוא חייב לתבוע מחברי הממשלה, על יסוד החלטה, שבנוגע לגורל השטחים הכבושים-המשוחררים לא להופיע בציבור בהצעות, כל עוד לא תהיינה החלטות ממשלה בעניין זה.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

וגם לא לגנות את החלטות הממשלה.

השר י. גלילי:

ברור שעניין זה דורש בירור נרחב, וכבר מחכים לנו חברי הנהלת הסוכנות לישיבה המשותפת.

שר החוץ א. אבן:

אולי נקיים את הדיון בשבוע הבא, ועד אז יינקט

קיצוב חמור בהודעות.

ראש הממשלה ל. אשכול:

בשבוע הבא נקיים בירור, ואז יתברר שיש דברים

שבהם צריך למהר ולקבוע עמדות.

המשך הדיון נדחה לישיבה הבאה.

630. אישור הצעת חוק לתיקון דיני מסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס),

תשכ"ז-1967

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אני מבקש לאשר הצעת חוק זו כדי שנוכל להגישה

מייד לכנסת.

בהמשך להחלטה מס. 504 (כל/162) מיום י"ח באייר

מ ח ל י ט י מ ,

תשכ"ז (28.5.67), לאשר הצעת חוק לתיקון דיני

המסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס) ולהגישה

מייד לכנסת.

631. אישור הצעת חוק לתיקון פקודת סדרי השלטון והמשפט (מס. 12), תשכ"ז-1967

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אני מבקש לאשר הצעת חוק זו כדי שנוכל להגישה

מייד לכנסת.

לאשר הצעת חוק לתיקון פקודת סדרי השלטון והמשפט

מ ח ל י ט י מ ,

(מס. 12), תשכ"ז-1967, ולהגישה מייד לכנסת.

632. הצעת חוק מס הכנסה (הצהרות מתוקנות), תשכ"ו-1967
(נספח מס. 280 אשר נשלח אל חברי הממשלה)

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אני מבקש ליפות כוחה של ועדת השרים לעניני כלכלה לאשר הצעת חוק זו על דעת הממשלה, למען נוכל להניח אותה על שולחן הכנסת.

מ ח ל י ט י ם
ליפות כוחה של ועדת השרים לעניני כלכלה לאשר הצעת חוק מס הכנסה (הצהרות מתוקנות), תשכ"ו-1967, על דעת הממשלה. הצעת החוק תונח על שולחן הכנסת מייד לאחר אישורה על ידי ועדת השרים.

633. אישור אמנה בין מדינת ישראל לממשלת ממלכת נורבגיה בדבר מניעת מסי כפל והתחמקות ממס בתשלום מסים על הכנסה והון

שר האוצר פ. ספיר:

בעניין זה אין כל התנגדות ואני מבקש לאשר.

מ ח ל י ט י ם
לאשר את האמנה בדבר מניעת מסי כפל והתחמקות ממס בתשלום מסים על הכנסה והון, בין ממשלת ישראל לבין ממשלת ממלכת נורבגיה, אשר נתמנתה ביום י"ט בחשוון תשכ"ז (2.11.66).

(נוסח האמנה שמור במזכירות הממשלה).

הישיבה ננעלה בשעה 12:10